

Aan: de Rechtbank Limburg
Sector Bestuursrecht
Postbus 950
6040 AZ ROERMOND

Betreft: beroep besluit op bezwaar verzoek handhaven Wet Natuurbescherming GS Limburg
Mijn kenmerk: Q026b, BB06 en BB07 (zie hieronder)
Uw kenmerk: nog niet toegewezen

Den Haag, 25 november 2020

Edelachtbare Heer/ Vrouwe,

Namens cliënten

- Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A. (MOB) te Nijmegen

- Vereniging Leefmilieu te Nijmegen

wordt beroep ingediend vanwege de besluiten op bezwaar van GS van Limburg, allen gedateerd 27 oktober 2020, verzonden 30 oktober 2020, inzake het verzoek om handhaving van de Wet natuurbescherming voor ondergenoemde veehouderijbedrijven:

- Wijffelterbroekdijk xx te Weert (xxx), mijn kenmerk Q026b

- Kamperweg xx te Heijen (xxx), mijn kenmerk BB06

- Engerstraat xx te Haler (xxx), mijn kenmerk BB07

De machtigingen treft u bijgaand aan.

De besluiten op bezwaar van GS zijn bijgevoegd.

Tegen die besluiten op bezwaar - allen verzonden 30 oktober 2020 - wordt beroep ingesteld.

Gegeven de verzenddatum is tijdig beroep ingesteld.

Gegeven de door de Raad van State gestelde termijn van 1 februari 2020 in samenhang met hetgeen door de Raad van State is gesteld over de door GS te volgen handelswijze in de voorliggende zaken komt een spoedige uitspraak van Uw Rechtbank zwaarwegend belang toe. Een onderzoek ter rechtszitting komt onvoldoende meerwaarde toe. Uw Rechtbank beschikt over de bevoegdheid versneld uitspraak te doen krachtens artikel 8:54 Awb.

U wordt verzocht versneld uitspraak te doen op de beroepen.

Gronden voor het beroep

Met de genoemde agrarische bedrijven is sprake van ammoniakemissies uit stallen en beweiden en/of bemesten van cultuurgronden. Voor die activiteiten is geen voldoende vergunning beschikbaar, als gevolg waarvan in strijd met de geldende rechtsregels wordt gehandeld.

Op de bezwaarschriften zijn reeds eerder afwijzende besluiten op bezwaar door GS genomen, waarop beroep is aangetekend bij de Raad van State. De voorliggende drie beroepszaken zijn onderwerp geweest van de PAS uitspraak van 29 mei 2019, met zaaknummer ECLI:NL:RVS:2019:1604.

Die uitspraak noemt als samenvatting:

1.7. In de uitspraak staat de vraag centraal of het weiden van vee en het bemesten van gronden mag worden uitgezonderd van de vergunningplicht, gelet op de uitleg die het Hof aan artikel 6, tweede en derde lid, van de Habitatrichtlijn geeft. Als deze activiteiten zonder vergunning kunnen worden toegestaan, dan kan daartegen niet handhavend worden opgetreden.

Het Hof heeft geoordeeld dat een activiteit waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt, niet categoriaal kan worden uitgezonderd van de vergunningplicht. De activiteit zou daarmee worden toegestaan zonder dat sprake is van een individuele passende beoordeling (art. 6 lid 3). Het categoriaal uitzonderen van projecten van de vergunningplicht is volgens het Hof slechts mogelijk als op grond van objectieve omstandigheden met zekerheid kan worden uitgesloten dat die projecten afzonderlijk of in combinatie met andere projecten significante gevolgen kunnen hebben voor een of meer Natura 2000-gebieden. In die gevallen is een passende beoordeling niet nodig (art. 6 lid 2). De Afdeling komt in de uitspraak tot de conclusie dat de uitzondering op de vergunningplicht voor het weiden van vee en het bemesten van gronden onverbindend is, omdat deze in strijd is met de Habitatrichtlijn. Daarbij hebben de volgende redenen een rol gespeeld.

1.8. De exploitatie van een melkveehouderij en het weiden van vee hangen onlosmakelijk met elkaar samen en vormen daarom één project. De gevolgen van het weiden van vee en het houden van dieren in de stal dienen daarom in samenhang te worden beoordeeld. Dit leidt tot de conclusie dat het niet mogelijk is een deel van een project uit te zonderen van de vergunningplicht. Het opknippen van één project in een vergunningvrij en vergunningplichtig deel is met andere woorden niet mogelijk.

Dit opknippen heeft tot nu toe bij de verlening van Nbw/Wnb-vergunningen voor melkveehouderijen die het vee beweiden plaatsgevonden. Bij deze vergunningen zijn wel de gevolgen van het houden van vee in stallen beoordeeld, maar niet de gevolgen van het beweiden van vee. Met de uitzondering op de vergunningplicht wordt beoogd het weiden van vee bij deze bedrijven alsnog mogelijk te maken.

Voor de vraag of uitgesloten is dat het weiden van vee in die gevallen significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied dient niet alleen gekeken te worden naar de gevolgen van het weiden van vee, maar naar de gevolgen van het houden van vee in de stal en in de wei tezamen. Die beoordeling is niet eenvoudig te maken en de uitkomst kan per bedrijf(sonderdeel) verschillen. Omdat niet op relatief eenvoudige wijze is vast te stellen dat uitgesloten is dat het weiden van vee in een concreet geval significante gevolgen heeft komt de Afdeling tot de conclusie dat de uitzondering op de vergunningplicht voor het weiden van vee onverbindend is.

1.9. De uitzondering op de vergunningplicht voor het op of in de bodem brengen van meststoffen ziet op alle toekomstige bemestingsactiviteiten. De toekomstige bemestingsactiviteiten en de bemestingsactiviteiten die in Nederland al sinds jaar en dag plaatsvinden zijn in het licht van de strikte voorwaarden die het Hof verwoordt in het arrest, niet te duiden als één-en-hetzelfde project. Daarvoor is met name van belang dat de voorwaarden voor de wijze waarop de mest moet worden aangewend in de mestregelgeving regelmatig zijn gewijzigd. Bovendien kan op grond van het onderzoek dat aan de uitzondering op de vergunningplicht ten grondslag is gelegd niet worden geconcludeerd dat uitgesloten is dat het bemesten voor geen enkel Natura 2000-gebied significante gevolgen kan hebben. De Afdeling trekt hieruit de conclusie dat de uitzondering op de vergunningplicht betrekking heeft op bemesten dat onder artikel 6, tweede en derde lid, van de Habitatrichtlijn valt. Zij acht de uitzondering op de vergunningplicht voor het op of in de bodem brengen van meststoffen onverbindend.

De Raad van State heeft in deze zaken, na de besluiten op bezwaar in deze drie procedures vernietigd te hebben, GS veroordeeld tot uiterlijk op 1 februari 2020 nieuwe besluiten op bezwaar te nemen. Zie het dictum van de genoemde PAS - uitspraak.

om uiterlijk 1 februari 2020 met inachtneming van deze uitspraak en hetgeen daarin is overwogen nieuwe besluiten op bezwaar te nemen en deze op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken;

Voorts heeft de Raad van State bepaald:

25.8. Gelderland en Limburg zijn bevoegd om tegen de overtreding van de bepalingen van de Wnb door de betrokken bedrijven op te treden met een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom en dienen in beginsel van deze bevoegdheid gebruik te maken, tenzij concreet zicht op legalisering bestaat. Voor concreet zicht op legalisering is vereist dat er een ontvankelijke aanvraag voor een Wnb-vergunning voor de betrokken activiteit is ingediend, op basis waarvan het bevoegd gezag kan beoordelen of een vergunning kan worden verleend.

25.9. Omdat er voor de vier betrokken bedrijven tot deze uitspraak geen aanleiding bestond om (i) een aanpassing van hun Wnb-vergunning te vragen voor het weiden van vee en (ii) een Wnb-vergunning te vragen voor het bemesten van gronden, dienen de betrokken bedrijven, voordat opnieuw beslist wordt of handhavend wordt opgetreden, alsnog in de gelegenheid te worden gesteld om dergelijke aanvragen te doen. Een termijn van drie maanden is daarvoor redelijk. Die termijn vangt aan nadat het bestuursorgaan deze gelegenheid heeft geboden, waarbij het tevens aangeeft welke gegevens de bedrijven bij de aanvraag voor de vergunningen dienen te overleggen, zodat de bedrijven ook daadwerkelijk in de gelegenheid zijn een ontvankelijke vergunningaanvraag te doen.

25.10. Nadat de geboden termijn voor het doen van een aanvraag voor de vergunningen is verstreken dienen Gelderland en Limburg de voorbereiding van de besluiten op bezwaar in de handhavingzaken ter hand te nemen. Indien alsnog aanvragen voor een Wnb-vergunning voor het weiden en/of het bemesten zijn ingediend, betrekken Gelderland en Limburg deze aanvragen bij de beoordeling of concreet zicht op legalisering bestaat. Omdat de aanvragen feiten of omstandigheden betreffen die bekend zijn geworden na het horen en die voor de beslissing op bezwaar van aanmerkelijk belang kunnen zijn (art. 7:9 Awb), worden MOB en Leefmilieu in de gelegenheid gesteld daarover te worden gehoord.

Wordt binnen de geboden termijn geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid een vergunningaanvraag te doen dan kan zonder dat MOB en Leefmilieu in de gelegenheid worden gesteld te worden gehoord, een beslissing op bezwaar worden genomen die ertoe te strekt dat handhavend wordt opgetreden tegen het weiden van vee en/of het bemesten van gronden.

GS is gehouden de betrokken ondernemingen tenminste te manen een vergunningaanvraag in te dienen, zodat bereikt kan worden dat tenminste zo spoedig mogelijk duidelijkheid komt over het al dan niet kunnen legaliseren van de bedrijfsvoering.

Vastgesteld moet worden dat, gelet op de Afdelingsuitspraak van 29 mei 2019, GS in de voorliggende drie bezwaarprocedures rechtens gehouden was uiterlijk op 1 februari 2020 een besluit te nemen. GS heeft die termijn genegeerd.

Bij brief van 3 mei 2020 is GS in alle drie de zaken in gebreke gesteld. Vervolgens is bij Uw Rechtbank beroep ingesteld tegen het niet tijdig nemen van een besluit. Hierop heeft Uw Rechtbank GS een termijn gesteld om een besluit te nemen. Dit betreffen de uitspraken met uw zaaknummer RO 20/1536, 20/1735 en 20/1736. Hierop zijn de voorliggende besluiten genomen.

De hier bestreden besluiten kunnen evident geen stand houden.

Met de Afdelingsuitspraak staat vast dat GS gehouden is de ondernemers te binden aan het indienen van een aanvraag, en op basis daarvan nieuwe besluiten op bezwaar te nemen.

De besluiten op bezwaar zijn evident in strijd met de Afdelingsuitspraak van de Afdeling.

Ook de bezwarencommissie komt met weinig omhaal van woorden tot de conclusie dat GS in strijd met het geldend recht handelt.

U wordt gewezen op uw recente uitspraken ROE 19/2692 en nog 15 gelijktijdig uitgesproken, identieke uitspraken van 3 november 2020. Die uitspraak betreft een identieke casus als de drie voorliggende casus.

De voorliggende besluiten zijn verzonden 4 dagen voordat Uw Rechtbank bovengenoemde uitspraak van 3 november deed. Mijn cliënten hebben GS per mailbericht gevraagd of zij de besluiten op bezwaar ambtshalve zal gaan herroepen. Daarmee zou Uw Rechtbank worden ontlast. GS heeft zelfs niet de moeite genomen op die uitnodiging te reageren.

GS is als bevoegd gezag gehouden uitvoering te geven aan het geldend recht.

Dat betekent dat GS gehouden is toepassing te geven aan de jurisprudentie van de Afdeling.

GS pleegt rechtsostructie door zich niet te conformeren aan de Afdelingsuitspraak.

Met het handhaven door GS van de afwijzing van het verzoek om handhaving wordt appellanten / verzoekers om handhaving bovendien een rechtspositie ontnomen om de onwettige bedrijfsvoering beëindigd te krijgen. Indien zij geen beroep zouden instellen tegen de besluiten op bezwaar dan zou de handhavingprocedure ten einde komen, en zou de onwettige bedrijfsvoering onbeperkt kunnen voortduren.

Nu de bedrijfsvoerder niet is aangeschreven om tenminste een aanvraag te laten indienen, dreigt niet te kunnen worden bereikt dat tijdig - voordat het nieuwe mestseizoen van 2021 begint - duidelijkheid bestaat over de mogelijke vergunbaarheid van de bestaande bedrijfsvoering. Dit gevaar dient te worden afgewend door een zo spoedig mogelijk uitspraak in voorliggende beroepen.

Dwangsom

U wordt verzocht de besluiten te vernietigen wegens strijd met het geldend recht, en een termijn te stellen om een gecorrigeerd besluit op bezwaar te nemen. Verzocht wordt te bepalen dat GS een dwangsom verbeurd van € 100,- Euro per besluit per dag dat niet binnen 8 weken na uw uitspraak een nieuw besluit op verzoek om handhaving wordt genomen.

Afrondend

Tot slot wordt het volgende opgemerkt.

Mijn cliënten stellen niet dat de bedrijven gesloten dienen te worden. Mijn cliënten stellen enkel dat geen dan wel een onvolledige vergunning is verleend voor de bedrijfsactiviteiten, terwijl een complete vergunning wettelijk verplicht is. Het vergunningbeleid is tot op heden enkel gericht op vergunningen voor uitsluitend de stalemissies. Kortom, niet alle bedrijfsemissies worden in de vergunning betrokken. Er zijn tot op heden enkel halve vergunningen verleend. Dit is slecht voor de natuurbelangen en bovendien ook onverenigbaar met de wens van rechtszekerheid van de betrokken ondernemingen.

Het risico van een herhaling van het PAS-debacle kunnen we ons niet permitteren. Er kan geen sprake van zijn dat opnieuw op basis van incidenten- en achterkamertjespolitiek wordt gehandeld, zoals eerder is gebeurd bij het PAS in de periode 2009-2015. Een oplossing kan enkel worden gevonden met een integrale oplossing op basis van samenspraak van alle relevante maatschappelijke partijen. In 2030 zullen de emissies met 50 procent dienen af te nemen, zodat in 2040 een gunstige staat van instandhouding van de natuurwaarden kan worden bereikt.

De toezegging dat bemesten en beweiden wordt vrijgesteld van vergunningplicht is niets waard zolang geen integrale oplossing met voldoende maatschappelijk draagvlak is gevonden. Daarin heeft ook de agrarische sector een eigen verantwoordelijkheid.

De ondernemers zullen vergunning moeten aanvragen voor hun volledige bedrijfsvoering, waarbij uiteindelijk zal moeten komen te gelden dat bedrijven zijn gebonden een reductiedoelstelling. De reductiemogelijkheden zijn al decennia onderwerp van gesprek, onderzoek en beleid. Kortom, niemand kan beweren dat dit een nieuw onderwerp betreft.

Conclusie

De besluiten op bezwaar kunnen evident geen stand houden.

U wordt verzocht spoedig en zonder rechtszitting de besluiten op bezwaar te vernietigen wegens strijd met het geldend recht, en GS een zo kort mogelijke termijn te stellen om gecorrigeerde besluiten te nemen.

Hoogachtend,

Mr. V. Wösten

Bijlagen:

- bestreden besluiten op bezwaar
- machtingsbescheiden